

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «СТРУКТУРА, СЕМАНТИКА ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕРМІНІВ МАСМЕДІЙНОЇ СФЕРИ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ» здобувача ступеня доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035 «Філологія» Красівського Ореста Михайловича

1. Актуальність теми дисертації

Актуальність обраної теми визначає потребу у поглибленні знань про теоретично-методологічні засади дослідження, відтак зумовлена необхідністю аналізу перманентної появи спеціальної лексики масмедійної сфери, важливістю та специфікою цієї галузі у сучасному масмедійному просторі. Недостатність дослідження цієї проблематики вимагає залучення комплексного підходу на основі синтезу методів та методик структурної та функціональної лінгвістики досліджуваної терміносистеми в сучасних реаліях масмедійної індустрії. Наукова розвідка є актуальною у площині структурно-семантичного аналізу неологічної лексики та фразеології, які впливають на створення та використання нових термінологічних одиниць в сучасній англійській медіа мові.

Тему дисертації затверджено Вченою радою Львівського національного університету імені Івана Франка, № 58/11 від 28.11.2018 р., уточнено протокол № 22/11 від 24.11.2021 р.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри

Наукове дослідження виконане на кафедрі іноземних мов для гуманітарних факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка та є складовою частиною її науково-дослідної роботи у межах теми: «Структурно-семантичні і функціональні характеристики іноземномовної термінології» (державний реєстраційний номер: 0121U110557, термін виконання: 2019–2024 роки).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Наукова праця є самостійно виконаним дисертаційним дослідженням, у якому викладено авторський підхід до визначення критеріїв структури, семантики та функціонування терміна мас-медійної сфери. У роботі комплексно проаналізовано усі аспекти структури, семантики та функціонування термінів мас-медійної сфери у лексикографічних джерелах та спеціальних текстах, що дало змогу авторові виявити імпліцитний потенціал досліджуваного корпусу термінів як важливого аспекту розвитку окресленої галузі термінознавства. Англійські терміни мас-медійної сфери визначаються, як семантичне явище, схильне до утворення численних тероміносмислів, а також характерною специфікою виявлення у сучасній англійській мові дифузності меж між загальноживаною лексикою і фаховою мовою для особливих цілей (English for Specific Purposes). Результати досліджень, які наведені у дисертаційній роботі та опубліковані у наукових статтях, належать автору і є його науковим доробком.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором вирішень, висновків, рекомендацій

Результати та висновки є науково-обґрунтованими і достовірними, оскільки повністю підтверджуються сучасними методами та методиками досліджень. Запропоновані автором висновки у дисертаційній праці апробовано у вигляді доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях, виступах на кафедральних семінарах, викладено у публікаціях фахових видань, у тому числі наукових закордонних виданнях.

5. Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру

У дисертації *вперше в мовознавчій науці:*

Висунуто ідею про те, що узагальнене, абстраговане інваріантне значення терміна уможливорює його “міграцію” з однієї терміносистеми в іншу, дає змогу йому функціонувати водночас як загальноживане слово, так і як термін

спеціальної сфери. Важливим тут є процес абстрагування мислення та подальше виокремлення інваріантного значення з його численних дефініцій у словниках і спеціальних текстах.

Виокремлено загальні інваріантні ознаки як компоненти стабільного значення терміна мас-медіа у парадигматиці мови та його роль у формуванні різних численних смислів у синтагматиці мовлення.

6. Наукова новизна дисертації визначена загальною спрямованістю сучасних термінознавчих студій на процес аналізу структурно-семантичної та прагмалінгвістичної організації досліджуваної терміносистеми, формулювання нових науково-методологічних тенденцій розвитку фахової мови мас-медіа. У дисертації:

- критично опрацьовано та введено до наукового аналізу достатній фактологічний матеріал з теоретичних, лексикографічних та спеціальних джерел, а також інтернет-ресурсів;
- системно досліджено базові семантичні категорії «значення і смисл» терміна мас-медіа у лексико-графічних джерелах та електронних англійських спеціальних ресурсах;
- визначено основні способи термінотворення мас-медійної термінології;
- подано покрокове дослідження термінології мас-медіа, що забезпечило логічність та завершеність наукової праці;

доповнено і уточнено:

- ключову методичку «значення – смисл», яка забезпечує механізм виокремлення семантичного інваріантного значення у парадигматиці системи мови та низки елементарних смислів – сем у синтагматиці мовлення;
- термінотвірний та смислотвірний потенціал значення досліджуваного терміна масмедіа у фахових текстах сучасної англійської мови;

подальший розвиток отримали:

- дослідження внутрішньої організації смислових, стабільних та диференційних ознак терміна, функціонування їх як когнітивних моделей у мас-медійних текстах сучасної англійської мови;
- аналіз семантичного та експресивно-стилістичного потенціалу метафоричних та неологічних процесів у фахових текстах масмедіа;
- механізми міжмовних впливів та запозичень у сучасну англійську мову масмедіа.

7. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Красівський О. М. Інтернет комунікація: стратегії та мовні особливості / О. М. Красівський, Ю.М. Масюкевич, О.І. Мікула // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. – 2019. – Т. 30 (1), №2. – С.122 – 128.
Особистий внесок здобувача: формулювання та доведення всіх тверджень, пошуків, висновків.
2. Красівський О.М. Дослідження поєднання мови, образів і звуку у метафорах телереклами / О. М. Красівський, О. І. Мікула, Ю. М. Масюкевич // Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 47, том 2, 2022. – С.66 – 70.
Особистий внесок здобувача: виклад основного матеріалу, підведення підсумків.
3. Красівський О.М. Роль семіотичної метафори в прозі: мультисеміотичний і системно-функційний підходи / О. М. Красівський, О. І. Мікула, Ю. М. Масюкевич // Закарпатські філологічні студії. Вип 20, Том 1. – С.72 – 77.
4. Красівський О.М. Категорійно-поняттєвий апарат дослідження терміна масмедійної сфери / О. М. Красівський // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2021 No 52 том 1. – С. 102-105.
5. Красівський О.М. Термінологія англійського масмедійного дискурсу: теоретичні та методологічні засади / О.М. Красівський // Вчені записки ТНУ

- імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. – 2021. Т. 32 (71), №6. – С. 133-137
6. Красівський О.М. Еволюція терміна масмедійної сфери: історичний екскурс / О.М. Красівський // Вісник науки та освіти. Серія: Філологія. – 2023. №7 (13). – С. 207-216.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

Публікації в наукових періодичних виданнях інших держав

7. Красівський О. М. Полісемія та омонімія термінів масмедійної сфери / О.М. Красівський // Věda a perspektivy. SÉRIE Filologie. – 2023. №3 (22). – С. 290-298.
8. Krasivskyi O.M. Discursive manipulative techniques in Sarah Palin's speeches / Krasivskyi O.M. // Monografia pokonferencyjna. Science, research, development. Philology, Sociology and Culturology. Barcelona – 2018. №4. С. 123-130.

8. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо

Публікації в збірниках праць та тези доповідей на конференціях

- 9.Красівський О.М. Теоретико-методологічні засади дослідження терміна масмедійної сфери / О.М. Красівський // Звітна наукова конференція професорсько-викладацького складу факультету іноземних мов за 2021 рік (3-4 лютого 2022 рік). – Львів : ПАІС, 2022. – С.133-137.
- 10.Красівський О.М. Поетапна методика дослідження англійських термінів масмедійної сфери / Красівський О.М. // Актуальні проблеми сучасної науки та освіти (частина I): матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 20-21 січня 2022 року. – Львів : Львівський науковий форум, 2022. С. 75-76.
- 11.Красівський О.М. Термін мас-медіа як комунікативний феномен / О.М. Красівський // Тези звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу факультету іноземних мов за 2022 рік (2-3 лютого

2023 року). – Львів 2023. – С. 26-28.

12. Красівський О.М. Мовна характеристика англомовних медіа текстів / Красівський О.М. // Філологічні науки в системі сучасного гуманітарного знання XXI століття: Міжнародна науково-практична конференція, м. Одеса, 24-25 грудня 2021 року. – Одеса: Південноукраїнська організація “Центр філологічних досліджень”, 2021. С. 49-52.

9. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати

Отримані результати та висновки дисертаційного дослідження розширюють та доповнюють теоретичні і наукові аспекти аналізу структури, семантики та функціонування термінів мас-медійної сфери сучасної англійської мови, вдосконалюють методологію, методи і підходи до вивчення явища термінотворення інших сфер наук і техніки. Науковий доробок може бути застосований у навчальному процесі для підготовки фахівців з навчальних курсів лексикології, семасіології, когнітології, укладення галузевих англо-українських словників та глосаріїв мас-медіа.

10. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі, де вони можуть бути застосовані

Практичне значення полягає у можливості використання її основних положень й ілюстративного матеріалу у навчальному процесі, зокрема у курсах: лекцій з лексикології, загального мовознавства, спецкурсу з семасіології, в укладанні англо-українських галузевих тлумачних словників. Використання отриманих результатів та висновків наукової праці будуть корисними у процесі викладання фахової англійської мови для спеціальних цілей.

11. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення

Дисертація за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам МОН України.

Дисертацію заслухано та обговорено на науковому семінарі кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 3 від 24 жовтня 2023 року). У ході обговорення дисертації суттєвих зауважень, які стосуються суті роботи, не було висунуто.

В цілому дисертаційна робота Красівського Ореста Михайловича «СТРУКТУРА, СЕМАНТИКА ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕРМІНІВ МАСМЕДІЙНОЇ СФЕРИ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ» є завершеною науковою працею в межах поставлених завдань, у якій науково обґрунтовано теоретичні положення дисертаційного дослідження, доповнено та розвинуто наукові уявлення про структуру, семантику та функціонування терміна масмедіа у сучасній англійській мові.

Основні твердження та результати дослідження викладено у 10 наукових публікаціях. З них 6 одноосібних наукових статей у періодичних фахових виданнях, які входять до відповідного переліку Міністерства освіти і науки України, 4 тез доповідей на міжнародних конференціях.

На основі вищесказаного можна зробити такі висновки щодо поданої дисертаційної роботи:

1. За актуальністю обраної теми, обсягом, достовірністю та рівнем апробації отриманих результатів, науковою новизною, обґрунтованістю висновків, практичною цінністю дисертаційна робота «СТРУКТУРА, СЕМАНТИКА ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕРМІНІВ МАСМЕДІЙНОЇ СФЕРИ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ» відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та п. 6 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

2. Дисертація відповідає спеціальності 035 «Філологія» (галузь знань 03 «Гуманітарні науки»).

3. Наукові праці Красівського О.М., опубліковані за результатами дисертаційної роботи, за кількістю та якістю відповідають пп. 8-9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

4. Дисертація «СТРУКТУРА, СЕМАНТИКА ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕРМІНІВ МАСМЕДІЙНОЇ СФЕРИ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ» Красівського Ореста Михайловича рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

Головуюча на засіданні фахового семінару,
д.-р. філол. наук,
професор кафедри
іноземних мов
для природничих факультетів

Яхонтова Тетяна Вадимівна

24 жовтня 2023 року

Підпис проф. Тетяни ЯХОНТОВОЇ засвідчую.

Вчений секретар
Львівського національного
університету імені Івана Франка,
доц.



Ольга ГРАБОВЕЦЬКА